ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4700 — ԿՈՒԼԻՍ 30/12 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 24 ԷՊԻՊԻԼ ԱՒԵՐ 1319 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4700

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les abonnements sont reçus
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 փարա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	ղրշ.
» » » » վեցամեայ	70	»
» » » » եռամեայ	40	»
Դուրս երկիրներու համար տարեկան	80	ֆրանկ
» » » » վեցամեայ	40	»
Փոխարէն փոփոխի փոյլ կ'ընդունուի,		115

դրուշի փոխարէն 100 դրուշի հաշուով։

Ինչպէս թղթատարի ծախքն յաւելեալ կը վճարուի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատեղ։

ՅԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԺԲ

Սամսոնի առաջնորդական ընտրութեան խնդիրը, Տ. Մանկունի Սրբազանի հրաժարումն է վեր, դարձած է նորէն եր.նախորդ վիճակին, ուր կ'օրօրուէր մէկ երկու տարի շաբունակ։ Տեղապահ Տ. Գնել վարդապետ, որ ճիշդ երկու տարի պաշտօն ալեաի վարէր սա. ի փորձ, ինչպէս որոշած էր Ազգ. Վարչութիւնը բոլոր տեղապահներու համար, հաստատ կամքով կը հետամտի որ վ իմակը օժտէ եպիսկոպոս առաջնորդով մը, կ'ըսեն, և այնուհետեւ Թոթովիվ ոգի փոշին։ Վերջերս ստացուած մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով՝ Սամսունցիք միւս կողմէ մտադիր են առանց տեղապահի Գաւառ. ժողով դուսրել և առաջնորդ ընտրել,—անմիջապէս ընտրութիւնը հետեւելով Ազգ. Պատրիարքարան և... նոր փեսացուի հասցէին, ինչպէս վերջին անգամ։ Կ'ըսուի թէ Տ. Գնել վարդապետ համակրութիւն է Սամսունցւոց մէկ մեծ մասին, որ իր առաջնորդութեան կուսակից չէ։ բայց կուսակից է (վարդապետը) Պատրիարքարանի Օրինքն՝ որ առաջնորդական ընտրութիւնը տեղապահի նախագահութեամբ ընել կը տրամադրէ, և չի տրամադրեր տեղապահը անպատմառ առաջնորդ դարձնել։ Եթէ Գնել վարդապետ, յանկարծ Խատ ժողովին հրամայ սառ. նալով, դառնայ դայ Պոլիս, Սամսոնի Գաւառ. ժողովը չի դիտեր որ նորէն տեղապահի պէտք պիտի ունենայ առաջնորդ ընտրելու համար։ և կ'ըսուի թէ այս շգիտութեան պատճառը՝ Պատրիարքարանի Օրինագիրքին շգոյութիւնն է քաղաքին մէջ, և թէ Վարչութիւնը մոռացած էր ընտրական հրահանգին հետ հաստատել ալ Օրինագիրքը ճամբայ հանել դէպի Սամսոն,—անոր կարեւորութեան վրայ պնդելու հարկ չզգալով։

Այս վիճակը կրնայ տեւել կամ երկարձգուիլ... քաղաքին եկեղեցւոյն վերաշինութեան հետ,—վասն զի հին եկեղեցին դեռ փլած չէ,— եթէ սակայն վիճակայիններու եկեղեցական ու կրթական գործերն ալ կարեւոր տոկալ այս վիճակին, որ դժբախտ զուգադիպութեամբ մը Տ. Գնել վարդապետի օրերուն կը սպասէ եղեր։

* *

Կրթական վիճակին գալով՝ դպրոցական տարեշրջանին լրումէն առաջ, Սամսոնի վարժարանները հրաժեշտ տուեր են վարժարանական մեծ ու պզտիկ բոլոր յատկութեանց... յաղուրդ տալու համար քիչ մըն ալ կուսակցական պայքարներու, որոնք յաղողեր են դպրոցական կարգն ու կանոնը տանել նեռել Սեւ ծովու մէջ, որ կը թրջէ սպիտակ քաղաքին ափունքը։ Կը հաւատան թէ դպրոցներուն պաշտօնեաներէն ոմանք ալ օգներ են այս ծովընկեցիկ տարարողութեան,— մինչդեռ անդին Գաւառ. ժողովը կը զբաղէր եպիսկոպոս առաջնորդ մը ընտրելու պերճանքով, և չէր կրնար ժամանակ վատնել եկեղեցւոյ վերաշինութեան կամ դպրոցի բարեկարգութեան գործին։ Ասանկ մանր մունր գործերու մէջ կուսակցական պայքարը չէր կրնար ճարակ գտնել ըստ բաւականին, և անօթի կը մնար։ Կը ցաւինք միայն որ դպրոցական պաշտօնեաներ ալ մատ ունեցած են վարժարաններուն տակնուվայրութեան մէջ, բոլորովին տարբեր դեր մը ստանձնելով կրթական բեմին վրայ և կէս մը դայթակղութիւն սփռելով իրենց շուրջ բոլորը, հակառակ դպրոցական պաշտօնէի մը հարկ եղած զգուշաւոր վարքուբարքին, կամ չուզելով պատիւ բերել այն հաստատութեանց՝ որոնց աշակերտելու բախտը ունեցած են Պոլսոյ մէջ։

Զէ՞ր կարծեր թէ Սամսոն իր ծովափնեայ գիրքով և ծովածուփ կուսակցութիւններով մոռէն նմանութիւնը բերէ Զմիւռնիոյ,—թէ և այս վիճակին պէս բախտաւորուած չըլլայ կրկին եպիսկոպոսներու հովուութիւնը վայելելու։ Ես այնպէս կը կարծեմ սակայն,—առանց դիտնալու թէ Պատրիարքարանի կարծիքը ի՛նչ է,— թէ այս նմանութիւնը որչափ ալ ճշգրիտ ըլլայ, շատ աւելի տղդեցիկ միջոցներ քան ինչ որ մինչեւ ցարդ՝ պէտք է ի գործ դնէ Կեդրոն. Վարչութիւնը Սամսոնի թեմական գործերը բարւոքելու համար, ստիպողական մղում տալով Առաջնորդի ընտրութեան, որպէս զի ընտրեալ Առաջնորդն ալ իր կարգին մղում տայ եկեղեցւոյ վերաշինութեան... առատաձեռ վար չեկած, և դպրոցներուն բարեկարգութեան՝ բարոյապէս հիմն ի վեր փլուզուելէն առաջ։

* *

Դառնալով Գում գաբու, Պատրիարքարանի շրջանակէն ներս, ուր անցեալ շաբթու հարկ չզգացի այցելել, առաջին անգամ խորհուրդն է որ կը ներկայանայ աչքս անաչառ դիտնկատութեան շաղուին մէջ, մանաւանդ իր օրինական մեծամասնութեամբ, մեծամասնութիւն՝ որ չէ պակասած նաև Ուսում. խորհրդին, որ իր կազմութեան թուականէն ի վեր մէկ նիստի մէջ միայն ունեցած է օրինական մեծամասնութիւնն պակաս թիւ, հարիւր եօթանասունէ աւելի նիստերու մէջ։ Դատաստանականը անօգուտ պիտի ըլլար փնտռել Պատրիարքարանի յարկին տակ, Փ խանորդարանի հանդիպակաց սրահին մէջ, այն օրէն ի վեր որ Տ. Ոսկի քահանային վիճակաւոր ուսումնասիրել ու տեղեկագրել Խորհրդին եկեղեցական ու աշխարհական անդամներուն տարաձայնութեան խնդիրը։ Կարծեմ կրօն. ժողովը Դատաստանականին գործն ալ կը կատարէ այժմ, ինչպէս Ելեւմտից Վարչական Ծանձնաժողովը,—որ անցեալ շաբթու Բազ. ժողովին զեկուցուցաւ... բնականաբար, —Տնտես. խորհրդի գործը կատարել կոչուած է նոյն ինքն Բազ. ժողովի որոշմամբ։ Այս կնճռոտութեանց մէջ մաս ու բաժին չունի Նպատակ Ծանձնաժողովի գործունէութիւնը։ Գոհութեամբ լսուեցաւ թէ գաւառական կարգ մը ուրբանոներու տեղ, որ պիտի փակուին հետզհետէ, տրուեստանոցներ պիտի հաստատուին, որը տղոց յատուկ, այլեւայլ կեդրոն քաղաքներ ուր որ յարմար դատուի։ Ձեռնարկի օգտակարութիւնը անվիճելի է, և ստատակոյս Ծանձնաժողովը ի վիճակի կը զգայ զինքը այս վերածման գործն ալ յաջողութեամբ ի գլուխ հանելու։ Սրբերը ուրեմն, որբանոցներու սեմէն դուրս, տեսակ մը լեռում հոգիի գտնեն իրենց առիւս։ կեանքի անհրաժեշտ պայքարին մէջ իրենց աշխատութեան պիտի մասնին ունենի քան որ և է բարեսիրական օժանդակութեան, որ չի կրնար երբեք տեւական ըլլալ։ և անարժան իսկ չէր ըլլալ։

Նպատակ Ծանձնաժողովի այս ձեռնարկը, որուն ծրագիրը պատրաստած էր անդամակիցներէն Դիւանապետ Թէլեան էֆէնտի, իրագործելով ըստ արժանւոյն տարկոյս չկայ թէ հաստատ երաշխաւորութիւն մը պիտի ընծայէ որբերու տպագայ նիւթական բարօրութեան։ և այս տեսութեամբ արժանի է ինքնին բովանդակ ազգին համակրելից օժանդակութեան։

ՍՐԲՈՑ

ԴԷՊԻ ՆԻՈԲԷ

(ՊՏՈՅՏԻ ՑԻՇԱՏԱԿ ԵՒ ՀԵԹԱԿԱՆ ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ)

Դպրոցական մասնաւոր ուսմունքի մը օգտուելու համար, վարժարան ու վարժուհի մատնուած պտոյտ մը կ'ուղենք կատարել։

Ժամը 8 ու կէսին արդէն կառքը պատրաստուած և մենք մէջը խնդուած ենք։ մարակի շաչուն շաւաչ մը և ահա կառքը կը սկսի իր հանդարտ բայց ցնցող թաւալումը խմեայ սալայատակներուն վրայէն։ Մէկ քառորդէն դարձեալ մէջն ենք արդէն։ քաղքին հեղձուցիչ մթնոլորտին ճնշումէն ազատած՝ անուշ բոյրը կը զգանք կանանչներուն ու ծիլերուն։ մէ՛ղք սակայն որ կառքին ցած կամարը մեզմէ կը խլէ երկնքին ու դարձեալ համայնապատկերին ազատ վայելքը։ Անիւներուն թաւալումէն փոթորկող փոշիի գորշ ու խիտ ամպեր կը բարձրանան երբեմն գետնէն, կ'անգայտանան ու կուգան կանանչներուն բոյրին վայելքը զլանել իրենց տաք, մղձկիչ ու տաքտամ հեռոյնը։

Բաւական յառաջացած ենք։ աշխատ կայտառ ձիերը մարակին օդին մէջ արձակած շառաչներուն տակ կը սուքան թեթեւ և աշխոյժ արշաւով մը, հեռահեռ կը մխուրեն դաշտին գոգը։ կը տեսնենք կալին մէջ երկրագործը որ արեւուն ներքեւ ճառագայթներուն տակ, երեք ձիերէ լծուած կամասայլով շաբաթական պար մը կը բերէ ցորեան հասկերը կամեալու, մինչ իրեն չափ ժիր մը ալիւներու տարեր հատիկներ կը տանին իրենց բոյնը։ Նոյն ալիւտութիւնը նոյն արեւուն տակ, նոյն տաժանքը տարբեր նոյն սեւեւեալ մատնումով որ մէկուն մէջ դիտակցութիւն, իսկ միւսին մէջ բնաղդ մը է հրաշալի։

Շաղակրատ ճպռուռները իրենց անդադրում՝ խլացուցիչ ժամկոններով կը լեցնեն դաշտը ու կ'օրօրեն դալարագեղ կնձնիին տակ փռուող մշակին ներքը, ու մանաւանդ՝ ժողովրդական հանդիսալիքի մը համաձայն՝ կը հանդիսանեն խաղողները։ Արդէն խաղողի խայծուածները կը խատուտան ցանկերէն դէպ ի վար սողսկող ճկուղերէն կախուած ողկոյզներուն կանաչ ժուռերը։ հեռուէն արձակելով դիւթական հրապոյր մը զոր աչքի սուղ նայուածքով հարիւ կարելի կ'ըլլայ վայելել կառքի խոլ վազքին պատճառով։ Բախտս անանկ ուզեր էր որ գնուիմ Եւայի թուռներուն մօտ, որոնց մէջ դաշտին ճպռուռներուն չափ շաղակրատներ չէին պակաս։ անդադրում բարձրաձայն խօսուրատուք մը հանմանած կուլա, լիաբերան ու երկար ջրքիներով որոնք ամենուրեան ալմաստին կը պարտուին կառքին կամարին տակ։ Բարեբախտաբար, մէջերնէն մէկը յանկարծ իր անուշ ձայնովը երգի մը սկզբնաւորութիւնը կ'ընէ, որուն կ'ընկերակցին ամէնքը։ Ձայներուն ներդաշնակութիւնը երբեմն կարելի՛ չէր ըլլար պահել ու կերկերուն՝ նուազկոտ խշտուկ մը կը կամմուիր։ երբ կառքը եւ լեւէշներ կ'ունենայ ու մէկ անգամէն կը ցնցէ ամէնքս, մեր ամբողջ ոսկրերը թրթռուելու սարսռան։

Կառապանը վերջապէս լուր կուտայ թէ հասած ենք Ագ. Բունար, և ամենուն մատն ու հայեացքը նեռի շէշ արձակումով մը կը նետուին դէպի լերան կողը ու կը դաշեն։ Նորբէ՛, Նորբէ՛։

* *

Ագ Բունար, քաղքէն մէկ ժամ հեռաւորութեամբ դէպ արեւելք՝ Սիպիլ լերան ժայռուտ զանգուածին ստորոտը, հեշտալի վայր մըն է։ Իր անունը ստացած է այդ ստորոտին բղխող վճիտ զուլալ ջուրի հոսանքէ մը՝ որ խաղողակենրու երկարթեայ պարուսակէն ազատ՝ գիլ գիլ կը խոխոչէ մանր ու մաքուր կոպիճներուն վրայէն, և կազմելով լճակ մը, նեղ անցքով կը հոսի այգիներուն մէջէն ու կը հասնի Հերմոսի գոգը, արեւուն բարկ շողերէն պատպակող դաշտի մարգագետնուն պատսաքը մաքելէ վերջ։ Այդ վայրկեանին՝ մարդ անգուսպ փափաք մը կը զգայ ներսկրելու Գեղէոնի զինուորներուն պէս գեռնամած, ո՛ւմպ ումպ, կո՛ւշտ կուշտ խմելու վճիռ տալէն։

Լճակը իր անձուկ շրջանին մէջ լայն ու անծիր վայելքի մը հեշտալի ներշնչումներ ունի մեզի համար, երբ իր եզերքը կանանչցող մարմանդներուն վրայ կը փռուինք ու կը դիտենք մեր ոտքերուն տակ կայտառ ձուկերու վառուներուն կայառումը ճապուկ ճկուն շարժումներով։ Մեր այդ վայելքի ժամերը նոր հաճոյքներով պարարող դէպքեր պակաս չեղան։

Համեստ ճաշէ ու բաւական հանգիստէ մը վերջ խումբը կը սկսի ուխտաւորի ջերմ՝ն հաւատքով մագլցիլ ցից ապառաժ լեռան ի վեր։ այնքան դժուար ու պարտասէր է դատիկերը որ չուէդ կը խոնդէ կոկորդիդ մէջ, մինչ քարտնքի կաթիլներ կը կաչլեկեն յորդ ուղիով մը։ Մէկ քառորդ մը պէտք է հասնելու համար Նորբէին՝ մեր օրուան սուրբին։

* *

Նորբէ՝ առասպելական թագուհին է Փուգէոյ (կամ Լեւդոյ), դուստր Տանալոսի և մուսին Ամիրոնի, որուն քանանեներուն ձայնովը կը շարուէին Թիբէի պարիսպներուն քարերը։

Նորբէ՝ խրոխտ զոյգեօթնեակ երկսեռ զաւակներուն վրայ և արհամարհող Լատոմի պաշտամունքին, բարձրէն արգասաբերութեան մը պերճանքը ունէր։ Ամրոցն իր նախատուած մօրը (Լէտոյի) իրը վրէժխնդիր, իր նեռերուն հարուածներով մահացիր կը սպանէ Նիոբէի երկ եօթնեակ հարեհատորները՝ որոնց ցաւը դիակնացումին հանդիսատես կ'ըլլայ Նիոբէ հարատեւորդը։ Անոնց թարմ կեանքին թառամիլը կը տեսնէ։ Եւ ատուածները դէպ ի ժայռ մը կը փոխեն Սիպիլ լերան ժայռուտ կուրծքին վրայ։ Գեղեցիկ են Ովիտիոսի (լատին բանաստեղծ, 43—Ն. Ք.—17 Ե. Ք.) նկարագրական տողերը իր Ալլարանութիւնի գործին մէջ։

«Եւ նստաւ անդուսկեալ ընդ մէջ որդւոցն, տան և դստերց։—Առ վշին մատեաւ քամնկալ, և ոչ ի հոգմ ծառանին հերք։—Երեսք ամոյն և դունատ, ի տխուր այտսն անչարժ կան աչք։—Զերեւէր ի կերպարանսն բնաւ նշմար կենդանութեան։— Լեզուն իսկ ի նոսրս անդխոր և կարծիր քիմբն հարեալ ի պագ։ —Ուլն, երակունք ապիկոր ի խլրատմն ուր մէտ գալար—Ապիկոր չարժեալ ընդ ձեռն և կամ փոխել զտան յատանչ,—Եւ ի ներքս անդ փորոտիք իւր կարծրանան վիմատեալ։— Այլ դեռ լայր, ընդսպատեալ զոս մրրկայ փոթորկաշունչ— Շուռեցին ի բնին իւր վայր, ուր ի կատար ցցուեալ լերին— կաղկղի ողբասեւէր, և ցորդ արասցոր կոթին վէմք»— (Մաղկոքաղ հատուածք. մասն երկրորդ, Վենեսիկ, էջ 383—384) Նիոբէի այս առասպելը ծանօթ էր նաև Խորենացիին որ կ'ըսէ. «Եւ Շամիրամ քար առաջին քան զնիոբէ» (Խոր. Ա. ԺԸ.)։

Ժողովրդական երեւակայութիւնը սակայն յղացած է տակաւին այս առասպելի սքանչելի մէկ դրուագը, այն է թէ Ագ-Բունարի վճիռ աղբերակին ջուրերը՝ որոնք Սիպիլի ստորոտէն կը ցայտեն լոյսի կարօտ առոյգ ժայթքումով մը, եղած ըլլան դարաւոր ու մշտահոս արցունքը վշտահար Նիոբէին որ հոն վերը մենաւոր ու լռին, ժայռի անլոյծ աչքերով կը դիտէ հորիզոնն ու դարերու անցքը։

* *

Բրօֆ. Սէյս և Տոքթ. Տրէնի այցելած են Նորբէի, որուն պատկերը փորուած է Սիպիլի կրաքարէ ժայռերուն մէջ։ Պատկերը արուեստական խոռոչի մը խորը բացած կին մը կը նիստ կայանէ, վեհաշուք գլխով մը՝ որ սեւցած է անծանօթ պատճառով։ Իր բարձրութիւնը պատուանդանէն մինչեւ գլուխը կը հասնի գրեթէ չորս մէթրի։ Երկու գիտնականները սանդուխներ յարմարցնելով առած են վերի մասին մէջ գտնուած որբագրչի մը ուրուագիրը (croquis)։ Վարէն անտեսանելի է այդ արձանագրութիւնը։ Բրօֆ. Սէյս մեծ նմանութիւններ կը տեսնէ Ռամսէս Բ.ի կնոջ Նոֆրէթ-Արիի արձանին ու Նիոբէի այս կարծեցեալ պատկերին միջեւ։

Կը համարի թէ Հեթացիներու մէկ յիշատակարան է այս, որուն վրայ պատշաճեցուցած են հելլէն գաղթականներ իրենց մէկ զոյգը, Լեւդոյ մէջ հաստատուելէն վերջ։ Les Héténs, histoire d'un empire oublié. P. 69—71) Բան մը այս զոյգին պատշաճեցումին, Ցուսակները կը բարձրանայ մինչեւ հովերական չրջանը (Ժ. դար Ն. Ք.) և նոյն իսկ կը կանխէ զայն, քանի որ Իլիական մէջ Հոմեր կը նկարէ արքասուղ Նիոբէն՝ որ պատճառած է ասուածներէն Սիպիլի ամայութեանց մէջ և որ յաւերժահարեալ կ'երգէին, կը պարեն, և արդէն Սեղական գաղութին թուականը կը բարձրանայ Քրիստոսէ առաջ, Ժ-Ի. դարուն (չուրջ 1124)։ Եւ ոմանք կոչուեցաւ Հելլիանոտոսէն մինչեւ Հերմոս գետ ձգուած ցամաքը։ դոր գրաւեց առաջին անգամ այդ գաղութը։ Ժ.Ա. դարու կիսուն սկսան յունական և տարական գաղութները։ (Duruy. Histoire Grecque P. 67)։

* *

Հեթացիները կամ Հեթացիները իրենց համարեր Աստուածաշունչի Մոսոքներուն (Մուշքի) և Դուբալներուն, կը վերաբերին այն ցեղ, ուն որոնք բազմամարդեցին Կովկասը։ Նախ Կապադովկիոյ բարձրադոյն տարհարթներուն վրայ բնակելով, Տաւրոսի կիրճերէն անցան հիւսիսային Ասորիք և Կիլիկիա։ Իրենց մէկ հիւղը դէպի հարաւ իջաւ և Ցորդանանոս մէջին ընթացքի վրայ բնակեցաւ, բայց յետոյ Բերքոնի լուրջը կեդրոնացաւ, ուր տեղւոյն տեսարան դիրքը գիրենք երկար տարի պաշտպանեց դրացիներուն դէմ։ Եգիպտացիք, հիւսիսի Բեռացիները մեծ կը կոչէին, անջատելով զանոնք հարաւի կամ Աստուածաշունչի Բեռացիներէն որոնք փոքր կը կոչուէին Թեռեաս։

Հեթացիներու ծագումն կամ զարգացման չրջանն է Ժ-Ը. դարէն մինչեւ Թ. դար Քրիստոսէ առաջ։ Պատերազմներ ունեցան Թութմէս Գ.ի դէմ (չուրջ 1600ին), դաշնադրեցին Ռամսէս Ա.ի հետ։ գտուեցան Սեթի Ա.ի և Ռամսէս Բ.ի դէմ։ այս վերջինին հետ դաշնադրեցին լեռնամարտեան կապերով կապուեցան Բեռական և Եգիպտական արքունիքներու։ Բեռացի Թագաւորին դուստրը Եգիպտոսի վեհապետին դէպան եղաւ։ Ասորեստանեան արշաւանքները ակարացուցին Հեթացիները։ հարատեւեցան Դիկլատփալասար Ա.ի, Ասուրնազիրբալի, Սաղմանասար Գ.ի։ Իրենց անհետացումը կատարեալ եղաւ պարսիկ ինքնակալութեան չրջանին։

Եգիպտական ժ.Ի. հարատեւութեան վերջերը, Հեթացիները յառաջացան մինչեւ Փոքր Ասիոյ կեդրոնը և իրենց աշխարհակալութիւնն ու ասպատակութիւնը տարին Թեբեաս մինչեւ Եգիպտական ծով։

Ցունական պատմագիրներու կամ աղբիւրներու մօտ՝ Բեռացիները կը չփոթուին իրենց տեղեան Եգիպտացիներուն կամ Ասորեստանցիներուն հետ։ Բեռացիներուն վրայ յօրինուած զրոյցներ կը վերագրուին այս վերջիններուն։ Այսպէս, Սեսոստրի (Ռամսէս Բ.) կը վերագրուէր Փոքր-Ասիոյ և Թրակիոյ նուաճում մը։ իսկ Պրիամոսի Յոյներու դէմ վերջին օգնականը կ'ելլար Մեմնոն, Շօշի Թագաւորը։

Բեռացիները մեզի Թողած են սիւատակարաններ իրենց յարձակներու մասին։ Անոնցմէ նշանակուած է այն ճամբան, որուն կը հետեւէին իրենց ասպատակութիւններուն մէջ, Կիլիկիայէն մինչեւ Եգէական Ծովուն ափունքը։ Փանդիոյ, Կապադովկիոյ, Լիւդիոյ մէջ, ուր որ ուղղագիտական դիրք մը, պահպանուելիք ճամբայ մը և պաշտպանութեան կարօտող կիրճ կամ ամրոց մը կային, Բեռացիները չրջակայ ժայռերուն վրայ կը քանդակէին իրենց աստուածներուն ու Թագաւորներուն պատկերները, երբեմն արձանագրութեամբ միասին։ Ցեղական աւանդութիւնը այս մասին ալ մոռցած էր անոնց անունը և ուրիշներ կը կապէին այդ յիշատակարաններուն արժէքը։ Այսպէս եղած է Բարապէլի (Նիբի և Սարդիկէի միջեւ) երկու յանձնարարուն համար, որոնք մերթ Սեսոստրի և մերթ Մեմնոնի պատկերները համարուած են։ Նոյնպէս եղած է Սիպիլի կուրծքին վրայ քանդակուած հեթական դիցուհիի մը պատկերը զոր Ցոյները իրենց տարատուղ Նիոբէն համարած են։ (Maspero, Histoire ancienne des peuples de l'Orient. P. 246—247)։

* *

Դաշտին մէջ սատեներներ երկնցած են ու արեւմուտքի հորիզոնին վրայ արեւուն ծիրանի ճառագայթները լուռ հառնումով մը կը մեռնին։ Երկրագործները հոյլ հոյլ տաւն կը դառնան իրենց ճանչող սայլերուն ու բառաչող գոմէշներուն հետ։ Մենք ալ հագնելով կը պատրաստուինք ու կառք կը նստուինք։

Մութը պատած էր ամէն կողմ, երբ կը հասնինք մեր բնակարանները։

Գ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ԳԻՍԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԳ

ԱՐԱՔ. ԱՌԱՏՆԵՐ ԵՒ ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԽՕՍՔԵՐ

Բ.

22. Գոտաւոր լերինքներէ գալպէլ խաղ՝ վէմ մէկմը՛ սկա.

Բայլդ չնեսան կոխելիք տեղդ որոշէ՛։

23. Բիւլիւլ պաղէ լա Թէս'էլիլ մէղալէ։

Բակլան կե՛ր, բակլանցը մի՛ հաքներ։ Ուրիշ մը նոյն խմասով՝

Բիւլիւլ պաղէ մին հայսիւ Թիւթա պիտի՝ Վէ լաթէս'էլէնի՝ 'ամելի մէղալէ։

Բակլան կեր ուսկից որ արսի քեզի և բակլանցին նկատմամբ մի՛ հարցներ։

24. Էլ հանիլիւ եա'Թէմիտիւ 'ալա էմէլէհ վէլ ագիլիւ եա'Թէմիտիւ 'ալա ամէլիհ։ տգէաը իր յոյսին կը վատահի, իսկ խելացին իր գործին վրայ յոյս կը դնէ։

25. Բէսրէթիւ մալիւ մէյեիթի Թու'աղզի վէրէսէթէհիւ'անհ։ մեսելային ինչքի չատութիւնը ժառանգորդներուն համար մխիթարութիւն է։

26. Բրա զէնգէրմէզ զի'ազ Փէէ'ըատէ լէհիլ սատ։ երբ որ գայլը յիշես, գուռաղանը պատրաստէ անոր համար։

27. Բիւլիւլ սամիին լա Փիքէրէթ Փիյէհի Փէհիվէ սէհիվ։ ամէն լուսիթիւն որան մէջ խորհուրդ չի կայ, անգիտակցութիւն կը նշանակէ։

28. Էլ քէլամու զէքերիւն վէլ ճէվաբու իւնա, Փէլա պիւտէ մինէն հիթամ ընամէլ իւպիվամ։ խօսքը արտ է, պատասխանը էդ, ուսի ասոնց միացումէն արդիւնք մը առաջ գալը անխուսափելի է։

29. Բիւլպէ գալ էնիքզիւ մին սավ։ խօսք կայ որ յարձակումէ աւելի ազդեցիկ է։

—)(75)(—

ԹՕՐԹ ՕՆԼԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

ԺԲ

Ես լաւ կը ճանչնամ զինքը։ պատերազմի առեն տեսած եմ և գիտեմ թէ ի՛նչ կ'արժէ։ Իր հօրը խմորէն է... պարարիւնութիւն ու աւիւն իրարու միացած են անոր մէջ։

—Այո՛, այո՛, ըսաւ Մէրլօ զնդապետը, եթէ կռուի դաշտին վրայ չէյնայ, շատ յաղողութիւններ պիտի ունենայ։

—Ինչպէս պիտի ըսէր Լա Բալիս, մրմնջեց Բոմբէքան իր կնոջ ականջին ի վեր, որ չկրցաւ խօլ ծիծաղ մը զսպել, ընդհանուր զարմանք պատճառելով։

—Մեզ որ, Սէվրաքի բաղդը բաց է։ զօրավար Պրիյեանի սպայակոյտին մէջ պաշտօն ունի, որ Օրանժի մէջ կը գտնուի և արշաւախումբին պիտի հրամայէ։ Հետեւաբար, պատերազմը ընելու առաւելութիւնը պիտի ունենայ, փոխանակ պահակաղօրքի գունդի մը մէջ վճռելու։

—Այդ կռիւները ո՞րքան տեսեր կը տեւեն, հարցուց կոմսուհին։

—Այդ ահռելի երկրի մէջ աշնան և ձմրան միայն պատերազմ կ'ընեն պատասխանեց կոմսը։ Առ առաւելն վեց ամիսէն կ'աւարտի կռիւը, եթէ երբեք նոր կընճռտութիւններ չծագին։ ինչ որ հաւանական է այդպիսի երկրի մը մէջ։ Սիրելիս, մի մեղքնաք մեր բարեկամը, որովհետեւ անիկա ալ մեզի պէս նոյն ճամբուն պիտի հետեւի, և մենք չենք մեռած։

—Ուրիշներ կան որ կը մեռնին, ըսաւ Մէրլօ, այնպիսի մարդու մը ահարկու ձեւով, որ չատ մը մարդիկ անդիի աչխարհ դրկած է։

—Այո՛, բայց դուք ուրիշ, զնդապետ։ վասահ եմ որ դուք կռուի կ'երթաք այնպէս...

—Ինչպէս հանդէսի մը, սիրելիս, պատասխանեց Մէրլօ։ Աղլասի մէջ իմ վերաւորած անձեռքս ոմանք հ՞ապլրեն դեռ։

—Ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ ամէնքն ալ չեն մեռած։ Գնդապետ, ժաքէթ կը խաղա՞ք, ըսաւ Բոմբէքան։

Ու Մէրլօյի հետ դուրս ելաւ սրահէն։ Գնդապետը հաճութեամբ կը պատմէր առնոր՝ իր պատերազմական ու սիրային շահակութիւնները, համեմելով զանոնք ծիծաղաշարժ մանրամասնութիւններով։

Կոմսին յայտարարութիւնները որոնք ուելի լուրջ նկատուեցան, քան թէ Մէրլօյի խօսքերը, խորապէս յուզեցին Սառան ու Պլանշը։ Նորատի աղջիկը կը վախնար որ մի գուցէ Սէվրաք վանդներու ենթարկուի։ Կոմսուհին ալ սարսափ կը զգար իր սիրահարին կեանքին համար, բայց իր վատահութիւնը երբեք չէր կորնչեր ապագային վրայ։ Ցաղորդ գիշերը, երազին մէջ տեսաւ թէ Բիէռ տ'ել իրեն անձնատուր կ'ելլար բոլորովին։ Զափազանց անապատ ըլլալով, Սառա չարգուշակ նկատեց այդ երազը։ Ինքներնին կ'ըսէր թէ Բիէռ Ալիէրի տանապանքներուն մենութեան մէջ աւելի ազատով պիտի ըլլար քան թէ Բարիզի մէջ, ուր հանդիպի փոքրութիւններուն ու կանանց ազդեցութեան պիտի մատնուէր, և մանաւանդ Պլանշի հետ տեսնուելու առիթը պիտի ունենար։ Սառայի նախանձը առ ոչինչ համարել կու տար այն ամէն վտանգները ու տառապանքները՝ որոնց պիտի ենթարկուէր Սէվրաք։ Միայն յոյսը դրած էր այն արդիւնքին վրայ, զոր ազգային ձեռք բերէր Թեւաս. հեռաւորութեան մէջ իր զգացած սէրը աւելի պիտի դտուէր և նուազ յանդգնած պիտի թուէր Բիէռի։ Կոմսուհին որոշած էր գրել անոր. ու այդ նամակները ո՞րքան Թանկագին արժէք մը պիտի ունենային անոր համար, որ իրենցմէն հեռու կը գտնուէր։ Այսպէս սերտիւ իրեն պիտի կապէր Բիէռը, որ երբ վերադառնար Ալժէրէն, աւելի քան երբեք իր ազդեցութեան ենթարկուած պիտի ըլլար։ Միայն առեն մը սպասելու էր, ու երկուքն ալ երիտասարդ ըլլալով, կրնային սպասել։ Մեզ որ, իր բացակայութեան մէջ ոչինչ դիտէ թ'նչ պիտի պատահէր։ Գաղափար մը զոր նախապէս յայտնած էր, նորէն միացը ինկաւ, բայց կոմսուհին չուզեց պէտք եղածը ընել։ Եթէ այրէ՞ մեռ։ Ու մաքին վատթարով այդ մտածումը, զոր գարշելի ու յանցապարտ կը համարէր, և զոր չէր կրնար ջնջել բոլորովին, ազատան ժամուն կ'երեւար իրեն։

Շաբաթ մը Սէվրաք գղեակ չեկաւ։ Նամակով մը հաղորդած էր թէ ճամբորդութեան պատրաստութիւններ կը տեսնէր և թէ իր վերջին օրերը մօրը հետ անցընել կ'ուզէր։

Պատ—լը—Ռուայի մէջ փակուած՝ կը ջանար իր խեղճ մայրը ապահովցնել, որ տխուր փորձառութեամբ մը կ'ընդդիմանար իր զաւակին մեկնելուն, որովհետեւ իր ամուսնին լաւ օրին մէկը Բիէռի պէս մեկնած էր ու ա՛լ ոչ էր կոխած տան սեմէն ներս։

(Շարունակելի)

30. Հարֆիւն ֆի գալպիք խայրին մին էլֆին ֆի քիՓԻԼՊԷք. Տաս մը զոր կ'ըմբռնես, քու գիրքերուդ մէջ գանուած հազար տառէն ազէկ է։

31. Էլ ըլմիս ֆիս սուտուր լա ֆիս սուտուր. գիտուԹիւնը սրտերու, այսինքն ըմբռնումի մէջ ըլլալու է ո՛չ Թէ գըրուածքներու մէջ։

32. Հուպպիւքէլ չէյ'է հուՀի վէ հուսըմմ. բանի մը վրայ ունեցած սէրդ քեզ կոյր և խուլ կը դարձնէ։ Այս իմաստը չշափող ոտան. հատուած մը,

Վէ այնիւր ֆիտա 'ան քիւլի 'այգին քէ. լիւԹիւին
Վէ լաքինէ 'այնէս սուխդի Թիւպրիլ մէ. սուկիեա.

ՀանուԹեան աչքը ո՛չ մէկ պակասուԹիւն կրնայ տեսնել, մինչդեռ բարկուԹեան աչքը պակասուԹիւնները եռնան կը հանէ։

33. Էլ հէվա 'ամա. կիրքը կուրուԹիւն է։

34. Ահսին ին էրէաԹէ էն հուհսնէք իւէյք. բարիք ըբէ', ԹԷ կ'ուզես որ ուրիշներ բարիք ընեն քեզի։

35. ԻԲԹաքը չէրրէ մէն ահսէնԹէ իւէյհ. զդուշացի՛ր չարիքէն այն մարդուն որուն բարիք ըրած ես։

36 Սէմմին քէլիքէք հէքիլէք. պարթաքայս'ուր քու շունդ, որպէս զի քեզ ուտէ։

Այս իմաստը չշափող ոտան. հատուած մը,

Լէգպա բէզպէյԹիւ ճէրվէն դուլէ ուսրի
Վէ լեմմա սարէ քէլէն 'ատա բիլի.

Կեանքիս տեւողուԹեան մէջ շան լակոտ մը խնամեցի, և երբ մեծցաւ, իմ ոտքս խածաւ։

37. Շէրբիւն նաս մէն լա եիւպալի էն եէրտհուն նաս. էն գէշ մարդը ան է որ փոյթ չըներ ուրիշներուն գինքը դիտելը։

38. ՇէհատԹիւլ ֆի'ալ խայրին մին չէհատԹիր բրնալ. գործերու վկայուԹիւնները մարդոյ վկայուԹիւններէն լաւագոյն են։

39. Ասոտիւ մա ալէլ ինսանի մարիֆէԹիւ նէֆսիհ. մարդուս համար էն դժուար բանը ինքզինքը ճանչնալն է։

40. Էս սաբյուխ մէն զու'զդա պի կայրիհ. երբանկիր ան է որ ուրիշին օրինակովը կը խրատուի։

41. Բիւպալ դամա' եէհտի իւա դամա'. յանկուԹիւնը չտա անդամ դէպ ի ազատուԹիւն կ'ապաւնորդէ։

42. Թէպզիդրու քէլբնակա վէ Թէ'ամէլու քէլ էհանիպ. եղբօր պէս իրարու այցելեցէք և օտարներու պէս գործ ըսէ'ք իրարու հետ։

43. Ը'րիֆ էնսաքէ պիէԹբլյհի գալէք. քու ընկերդ ճանչցի'ր քեզմէ առաջ ունեցած ընկերովը։ Այս իմաստով ոտան. հատուած մը։

Անել մէր'ի լա Թէս'էլ վէ սէլ 'ան գարիյնիհի,
Թէքիւլլու գարիյնին պիլ մուգարինի եաԹէմի։

Մարդուն ուղիղանալը իր ընկերոջ իրաւունքին վատուԹիւն է, և իր իրաւունքին անգիտանալը ազնուուԹիւն։

55. Մէն եասըր եուսաս, ով որ կ'որաս, ինքն ալ կ'որասուսի։

56. Մէլ մէվԹիւ իւա էն Թա'իյէ միւզէւէլլա. բուն մահը նուաստուԹեան մէջ ապրիլն է։

57. Եա՛ այլէնէլ մէՓգուտ խուզ մին ուսիրնա
Ամէն վէ բիւտէ մինէս սըզա էյեամա.
Ո'վ մեր անցած կորսուած կեանքը, մեր կեանքէն տարի մը ա՛ս և մանկուԹենէ քանի մը օր վերադարձո՛ւր մեզի։

Ս. Ե. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

Քաղաքական Լուրեր

ԾԻԼՏԷՐԻԲ ԿԱՑՍՐՈՒՀԻՆ ՄԱՀԸ

«Թայմզ»ին հեռագիրը.— Վերջին վայրկեանները.— Լոնտոնի մէջ.— Յուղարկաւորութիւնը.— Սուգը Գերմանիոյ մէջ.— Վիլհելմ կայսեր հեռագիրը։

Պերլին, 5 օգոստ.—(Թայմզի Թղթակցէն).—Ֆրէտէրիք կայսրուհին մեռաւ Բրոնսպէրկի մէջ, այս իրիկուն ժամ 6ին քիչ մը վերջը։ Լուրը ժամ մը ետքը հասաւ Պէրլին, այսինքն իրիկուան լրագիրներուն մէջ հրատարակուելու համար շատ ուշ էր։ Լոմալ Անցայիր միայն յաւելուածով մը ծանոյց մայր կայսրուհիին մահը։ Այն երկար ու ցաւագին հիւանդուԹիւնը մինչոյին, ուրկէ ազատեցաւ Ֆրէտէրիք կայսրուհին, որասողոր միլոցներ ձեռք առնուած էին, հանրուԹեան իմաց չտալու համար անոր քաշած նեղուԹեան և ենթակայ եղած հիւանդուԹեան ծանրուԹիւնը։ Կը կարծուի Թէ հանգուցեալը ինք այնպէս ուզած էր։ Մայր կայսրուհին հետեւող մը եղած էր իր դիւցազն ամուսնոյն Ֆրէտէրիք կայսեր սա նշանաբանին. Lerne zu beiden ohne zu klagen (գիտցիր նեղուիլ առանց արտաշնչելու։) Ուստի կայսրուհին չէր ուզեր իր վիշտերը յայտնել հանրուԹեան։ Նոյն իսկ, քանի մը օր առաջ, հիւանդուԹիւնը կրկնուելէն ետքը, կէս պաշտօնապէս կը ծանուցուէր Թէ անմիջական վտանգ մը չկայ։ ՀանրուԹեան միտքը սակայն, ապահովուած չէր։ Կայսեր յանկարծակի վերադարձը, Հիւսիսային ծովի իր պտոյտէն, և իր մօրը անկողնոյնքովերթալու ամպարանքը, տա առանելով կարեւոր խորհուրդներ էմտէնի և Համբուրկի մէջ կ'ապացուցանէին խուր վախնալու մերձեցումը։ Հետեւաբար, կարելի չեղաւ հմարտուԹիւնը ծածկել։ Բայց վերջը բրոնՓէյօրին և ոսգդ. Սրիլ հակէնի տեղեկագիրները, որոնք առլի գիտցերը և այս առաւ հրատարակուեցան, հաստատեցին երկիւղները, առանց որ և է յոյս ներշնչելու։ Վիլհէլմ կայսրը կիրակի առաւ Թիլ ժամանց և անմիջապէս Հոմբուրգ ուղեւորեցաւ։ Նախաբարձա Փան Պիւլով կոմսը որ շաբաթ օրը Նորտերնէյէն ճամբայ եղած էր, կը հետեւէր կայսեր։ Գերմանիոյ Աւկուսթա Վիքթորիա կայսրուհին, գահաժառանգ իշխանին և միւս զաւակներուն Էթէլ, Ֆրիտրիխ ու Աւկուսթ-Վիլհէլմ իշխաններուն հետ, կիրակի իրիկուն Վիլ-Հէլմշոհէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Բրոնպէրկ։ Իրիկուան մէկ մասը անցուց մայրկայսրուհիին հետ։ Վիլհէլմ կայսրը այս առաւ կանուխ Հոմբուրգ հասաւ և կայսրուհիին ու գահաժառանգ իշխանին հետ Ֆրիտրիխշոյի դղեակը գնաց։ Բրուսիոյ Հայրերին իշխանէն դատ որ Բատիքսէն ճամբայ եղած է, մայր կայսրուհիին բոլոր զաւակները կրցան շրջապատել անոր մահուան անկողինը։ Կայսրը ու կայսերական գերդասանը իրենց սուգին մէջ կը վայելեն գերման ժողովուրդին անկեղծ համակրութիւնը։ Այն որդիական սէրը՝ որով Վիլհէլմ Բ. մէկ կողմ դրաւ իր ծրագիրները՝ իր մօրը քով փութալու համար, կը յարգուի ու կը գնահատուի երկրի մը մէջ, ուր ընտանեկան սիրոյ կեանքը մասնաւորապէս զօրաւոր են։ Հոս խորին յոյս կը պատճառէ այն պարագան Թէ անուր վախնալն այնքան շուտ հասնելուը Անգլիոյ Թագաւորը չէ կրցած ներկայ գտնուիլ իր քրոջ վերջին վայրկեաններուն։ Կարելի չէ ըսել Թէ Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհին միտ ժողովրդականութիւն վայելած է բոլոր Գերմաններուն քով։ Երբ իր աղջկան Վիքթորիա իշխանուհիին ամուսնութիւնը առաջարկուեցաւ Պրէթենպէրկի իշխանի հետ, նաեւ Ֆրէտէրիք Գ.ի կարգաւոր կայսրութեան միջոցին, գերմանական լրագիրներէն շատերը խստաբարոյութեան Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհին և ըսին Թէ «Անգլիացի իշխանուհի» է ու փափաքող Գերմանիոյ շահերը սարդասելու իր ծնած երկրին շահերուն։ Այդ քննադատութեանց կատարեալ փոխարինութիւն մը կ'ըլլային հիացումը և յարգանքը այն բազմաթիւ Գերմաններուն՝ որոնք գիտէին Թէ Ֆրէտէրիք կայսրուհին որքան եռանդով կ'աշխատեր Գերմանիոյ բարգաւաճմանը։ Ֆրէտէրիք կայսեր մեռնելէն ի վեր կայսրուհին կատարեալ սեւակոծած կ'ապրէր։ Անոր մօտիւտ վախնալն լուրը ամէն կողմ յաւ առաջ բերաւ և երկրորդական կարեւորուԹիւն մը տուաւ ոչ միայն Վալէքսէ Մարշալին, այլ նաեւ քաղաքական վէճերու։ Ամբողջ ազգը պիտի միանայ սուգը պահելու այրին վշտահարի մը որ իր դիւցազնութեամբը ու ցաւերովը պատասխանի առարկան եղած էր իր ժողովուրդին։

Հոմբուրգ.—Ժամ 10էն մինչեւ իրիկուան վերջը, այսինքն հոգին ուանդելու առանը, մայր կայսրուհին չնայելու իր շուրջը գտնուողները։ Խաղաղութեամբ ուանդեց իր հոգին։

Բրոնպէրկ, 6 օգոստ.—Մայր կայսրուհին վերջին շունչը ուանդելէն ետքը, դղեակին դրօշը վար առնուեցաւ։ Ոսոխական–գիտուորները, Հիւսարները և հեռաւոր զօրքեր պահպանեցին դրսուստանին բոլոր ելքերը։ Հրաման տրուեցաւ դիւցազորդներուն որ ներս մտնել փոքրողին վրայ կրակ ընեն, ով որ ալ ըլլայ։ Մայր կայսրուհիին մարմինը կը հանդչի իր սենեակին մէջ՝ մեռած անկողնոյն վրայ, շրջապատուած է իր սիրած սպիտակ ծաղիկներով։ Զեռքերը խաչաձեւ դրած է կուրծքին վրայ։ Գլուխը դէպի ալ ծռուած է Թեթեւապէս։ Հանգուցեալին արքունական ուսդանին մինչեւ առաւ հրամանագրեր։ Սենեակին դռան առաջեւ սուրբերին բաց պահակ կեցած են Կէրսաորվի հրաստանակիրներուն և Պէքէնհոյնէյի հիւսարներու երկու սպաներ։ Դղեակին շուրջը սեղմ շղթայ մը կը կազմեն՝ կայսեր հրամանով Հոմբուրգէն եկած զինուորներ։ Հեծելազօրքեր անընդհատ կը պտտին իրարու շրջուն պահակ։

Լոնտոն, 5 օգոստ.—Իտուարտ Ի. Թագաւորին քրոջ՝ Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին մահուան լուրը տխրեցուց արքունական օրուան վերջաւորութիւնը՝ որ ամէն տարի օգոստոս ամսուան առաջին երկուշաբթին է։ Իրենցիկ Նիւզ այսօր հրատարակող լրագիրներէն ամէնէն հեղինակաւորը, առաջին անգամ հաղորդեց մահուան գոյժը, ինչ որ մեծ հետաքրքրութիւն մը շարժեցուց, գնան զի շատոնց ի վեր յայտնի էր կայսրուհիին ծանր հիւանդութիւնը, որով անոր մահուան գոյժը անակնկալ մը չեղաւ։ Ընտանեաց Թագաւորը, որ Ֆրիտրիխշոյ պիտի ուղեւորէր, հեռագիր մը ստացած ըլլալով Թէ քոյրը քիչ մը ազէկ է, յանձնեց ուղեւորութիւնը և որոշեց երթալ այցելել Տարմշտատ, որ հարաւային Բաւեռ կ'երթայ։ Հետեւաբար չտա ուր պիտի հասնի Ֆրոնպէրկ։ Իրենցիկ Նիւզէն ետքը Ասոշիատիոնի անդամները առաջին անգամ իմացան այդ գոյժը որ սուգով կը համակէ արքայական գերդաստանը այն միջոցին երբ Վիքթորիա Թագուհիին մահուան մեծ սուգին կը յաջորդէր հէս սգը։ Դիտուեցաւ որ Ալեքսանդրա Թագուհին չարունակեց մեծ սուգը։ կը հարցուէր Թէ արդեօք միտ սուգի՞ մէջ պիտի մտնէ, բայց հիմա խնդիրը լուծուեցաւ։

—Հայերէն իշխանը իր մօրը վրայ լուր կը ստանար Սէն–Վէնան հրամանատարին նշանագի հեռագիրներու կայանին միջոցաւ։ Գերման նաւաթափին լոգեանաւի մը միջոցաւ Պրէսթէն կը ստանար իշխանին ուղղուած նամակները։

Բրոնպէրկ.— Ցուղարկաւորութիւնը շատ պարզութեամբ պիտի կատարուի Ֆրիտրիխշոյի դղեակին մէջ։ Մայր կայսրուհիին մարմինը Բրաստի դամբարանը փոխադրուելով պիտի մնայ ուր իր ամուսնոյն Ֆրէտէրիք կայսեր դեղեղմանին մօտ։

Պերլին, 6 օգոստաս.— Աւստրիական հեռագիրը՝ զոր Վիլհէլմ կայսրը ուղղեց նախարարութեան։

«Կեր. կայսրուհին և Թագուհին Ֆրէտէրիք ամենասիրելի մայրս, այսօր մահկանացուն կնքեց՝ Աստուծոյ անմոռանալի կամքին համաձայն։ Կը հրամայեմ որ ազգային սուգը վաղը սկսի և տեւէ վեց շաբաթ։ Հանրային նուագահանդէսները, զուարճութիւնները ու Թատերական ներկայացումները պէտք է դադրին մինչեւ յուղարկաւորութեան հետեւեալ օրը։ Նախաբարձութիւնը պէտք է հարկ եղած միջոցները ձեռք առնէ, համաձայն ներկայ հրամանագրին։»

Վիլհէլմ

—Արքունիքը երեք ամիս սուգ պիտի բռնէ օգոստոս 6էն սկսեալ՝ այսինքն մինչեւ նոյեմբեր 5։

ՕՐԼԷԱՆԻ ԻՇԽԱՆԸ

Մաս Օրլէանի Հանրի իշխանին.— Կենսագրական տեղեկութիւններ.— Երկրախուզական ուղեւորութիւններ.— Երկսահրութիւն մը։

Օրլէանի Հանրի իշխանը, որուն մահը շաբաթ օրը ծանոյց հեռագիրը, Շարթրի դուքսին անդրանիկ զաւակն էր։ Հէնրի մէջ, Ռիչմընտի մօտ (Անգլիա) ծնած էր 1867 հոկտեմբեր 16ին։ Երկրախոյզ մը եղաւ։ հանրութեան ուշադրութիւնը իր վրայ հրաւիրեց 1899ին՝ իր հօրը ծախքով և Պ. Պոնվալոյի հսկողութեամբ կատարելով երկրախուզական մեծ ուղեւորութիւն մը՝ Սիպերիոյ ու Թոնքինի մէջ՝ Թիպէթի ամբողջ լեռնաշղթայէն անցնելով։ Վերադարձին 1890ին, Պ. Պոնվալոյի ու միւս ընկերոջը՝ Պ. Տէպէքէի հետ սաստկաշարժական Ընկերութեան ոսկի մեդալ շքագրամը։ Իշխանը յետոյ ուղեւորութիւն մը կատարեց կենդրոնական Ափրիկէի անկաւին նուազ անծանօթ մասերուն մէջ։ Պէքէյքրա (Ատէնի ծովածոց) ցամաք ելաւ։ յառաջացաւ դէպի Հաբրարի արեւմտեան կողմը և երկրին քարտէզը պատրաստեց այդ քաղաքին և Միլ-Միլի մէջտեղը, Թէեւ տեղւոյն վայրենի վիճակը և հաստէշ ուղղակներու յարձակումները արգելքներ կը յարուցանէին։

Վերջին տարիներ Հայէշխոտանի մէջ ուրիշ ուղեւորութեան մը ձեռնարկեց Պ. Պոնվալոյի հետ, բայց չգործադրուեցաւ։ երկու պատերազմ միւսու ծագած անհամաձայնութիւններուն հետեւանքով։ Հանրի իշխանը Հայէշխոտանի մէջ իտալացի քանի մը սպանեցու ընթացքը քննադատեց, ատոր հետեւանքով մեռնելու վրայ կը յարձակին, առանց գրաւելու որ եւ է կարեւոր կէտ մը։ Շատ աւելի ծանր կը նկատէ Բրոնպոյոյ հողին վրայ ըլլալիք արշաւանք մը վէճերի կողմէ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Հարաւային Ափրիկէի Հանրապետութեանց հարցերը.— Զինեալ մամուերը — Ցաւալի միջադէպ մը.— Ներքին գործոց նախարարութեան հրամացոյցը։

Լոնտոն, 6 օգոստաս.— Պ. Զէմբլէն ծանոյց Երեսփ. ժողովին Թէ յունուարէն մինչեւ մայիս Թրանսվալի հասոյթները եղած են 200,000 ոսկի, առանց հաշուելու հանքերու արտադրած 30,000 ոսկին։ Ցունուարէն ապրիլ Օրանժի հասոյթները եղած են 65,000 ոսկի։ Պ. Զէմբլէն տեղեկութիւն չունի Թէ ոսկիի հանքերը ո՛րչափ արտադրութիւն ունեցած են։

—Պ. Օսբէն Զէմբլէն արտաքին գործոց խորհրդականին կողմէ յայտարարեց Թէ Զինու մէջ դաշնադրութիւններով Անգլիոյ ունեցած շահերը չեն կրնար խնդարուիլ։ Բէքիին օտար դեսպաններուն կողմէ ճայներու մեծամասնութեամբ արուած որոշումով մը, բայց Թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը կը հաւանի տուրքեր դնելու՝ մինչեւ հիմա տուրքէ զերծ եղած ներածման ապրանքներու վրայ։ Մինչեւ ձեռք պիտի առնէ պաշտպանելու՝ անգլիական հատուածներուն Զինու մէջ օրինաւորապէս ձեռք բերած իրաւունքները։

—Սըր Հէնրի Բէմբրէյ-Պէնըրմէն ուղղեալ գիտնալ Պ. Պալֆուրի բացայայտութիւնը, երբ իմացաւ Թէ Պ. Պրոտրիքի կնոջ յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելու համար է, ըսաւ Թէ ընդհանուր ցաւ պատճառած է այդ մահը. սակայն իրլանդացի երեսփոխան մը Պ. Ճոնսթէն «Բաց ի Իրլանդացիներէն» ըսաւ. բայց այս վերջիններն ալ վշտացան և Պ. Ճոնսթէն պարտաւորուեցաւ ետ առնել իր խօսքը։

—Ներքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը սկսեալ, ամէն կողմէ զանազան ծրագիրներ առաջարկուեցան՝ ներքին վարչութեան համար բարենորոգումներ ներկայացնելով։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ընդհանուր գործադուլ.— Պ. ԶէՓբրի առաջարկը.— Յանդուգն գողութիւն մը։

Պողպատի գործարանաց Ընկերակցութեան նախագահ Պ. ԶէՓբր հրամայեց զիրեր է ամէն կողմ՝ օգոստաս 10ին օրը ընդհանուր բանթող ընել, ԹԷ այդ թուականին պողպատի սէնՓքան ետ չառնի իր վերնագիրը։ Պ. ԶէՓբր շրջաբերական մը յղեալ երկաթի և պողպատի ճարտարարուեստներու պետերուն, հաղորդած է այդ որոշումը։ Նիւքէսլի մէջ պողպատի ազգային Ընկերութեան գործաւորները արդէն իսկ բանթող ըրեր են։ Գործատէրները ճշմարիտ ամբարեանց կերպարանափոխած են՝ պարտաման մը կամ յարձակման մը տակելու համար։ Պողպատի խմբակը գործաւորական սէնՓքային չանդամակցող գործաւորներ կը վարձէ, նախընտրելով անոնք որոնք գիտան հրացան շարժել։ Այս ռազմական պատրաստութիւնները որոնք նպատակ ունին գործադուլ ընողներուն աչքը վախցնել, սա արդիւնքը ունեցան որ հանրային կարծիքը և անկախ թերթերու գրածածած լեզուն փոխուեցաւ ի նպաստ գործադուլ ընողներուն։ Աշխատութեան ամերիկեան Դաշնակցութեան քարտուղար Պ. Մորիսը լրագրի մը խմբագրին հետ տնտակցելով յայտարարեր է Թէ գործադուլ ընողները իրաւունք ունին Դաշնակցութեան համակրութեան և գործակցութեան։ Պ. ԶէՓբր գործաւորական բոլոր սէնտիքաներէն պիտի խնդրէ որ ջանան անյաղողութեան մատնել պողպատի խմբակին արտադրութիւնները։ ԹԷ գործադուլի այս առաջարկը, մեռազգացածական ճարտարարուեստը բոլորովին պիտի փճանայ։

—340,000 տոլարի (1,700,000 ֆրանք) արժէքով ձոյլ ոսկիի յանդուգն գողութիւն մը կատարուեր է գիշերապէս Սանֆրանչիսքոյի մօտ, ձուլարանի մը մէջ։ Գողերը չէնքին մէջ մտեր են սարերկրեայ ճամբէ մը, զոր ծովեզերքէն մինչեւ գործարանը բացեր են, 130 մէթր երկայնութեամբ։ Նաւակով մը փոխադրեր են իրենց գողոնները։

Երէկուան Հեռագիրներ

ԲԱՐԻԶ, 10 օգոստաս.— Այսօր կը ծանուցուի Թէ Բրուսիոյ Հայերին իշխանը Ֆրանսա ցամաք պիտի չեկնէ։ Այլ ճամբան շարունակեր է դէպ ի Շէրբէս, ուր Անգլիոյ Թագուորին ու Թագուհիին պիտի հանդիպի և անոնց զբօսանաւովը Գերմանիա պիտի երթայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին երբ առաջարկուեցաւ որ Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին մահուանը առթիւ ցաւակցական ուղերձ մը մատուցուի Անգլիոյ Թագուորին, Պ. Պալֆուր սա յայտարարութիւնը ըրաւ.—«Հանգուցեալ կայսրուհին թէև անգլիացի ծնած էր, սակայն ամուսնանալովը Գերմանացի եղաւ։ Գերմանիա մտած օրէն ամէն ջանք ըրաւ աւելի մտերմանդելու անգլիական ու գերմանական ազգերը իրարու միացնող բարեկամական կապերը։ (Մափաճառութիւններ։) Հետեւաբար, եթէ մեր Թագաւորին միջոցաւ Գերմանիոյ կայսեր ցաւակցութիւն յայտնենք, մեր զգացումները կատարեալ յայտնած ըլլալու ապահովութիւնը կ'ունենանք։»

—Անգլիոյ Թագաւորը ու Թագուհին ներկայ պիտի գտնուին Բրոնպէրկի մէջ կատարուելիք արարողութեանց։

ՊԷՐԼԻՆ.—Անգլիոյ Թագաւորը մինչեւ Բոցսամ պիտի հետեւի՝ իր քրոջ՝ Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին դագաղին։

ԲԵՆԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուսիոյ պետական բոլոր ներկայացուցիչները գերմանական դեսպանատունը երթալով՝ ցաւակցական այցելութիւն տուին։

ԲԷՕԼՆ.—Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին վերջին վայրկեաններուն յայտնած փափաքին համաձայն, յուղարկաւորութիւնը շատ պարզ պիտի կատարուի, մարմինը Բոցսամի մէջ պիտի թաղուի և միայն կայս. գերդասանին անդամները ներկայ պիտի գտնուին յուղարկաւորութեան։

ՌՈՒԷՆՀԱԿ.— Գերմանական Մոլբէ մարտանաւին մէջ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին մահուանը առթիւ։ Տանիմարքայի Թագաւորը և Քրիսթեան իշխանը ներկայ գտնուեցան գերմանական համազգեստով։ Ներկայ էին նաեւ Տանիմարքայի նախարարութիւնը, Ռոբենհակի դեսպանական մարմինը և ուսգանին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բարեյոյսէն առնուած լուրերու նայելով՝ հոն Անգլիացիներուն կայսութիւնը շատ տագնապալից է։

—Լորտ Քիչէնէր Բէքհաուս ուղեւորեցաւ։

—Լորտ Քիչէնէր կը հեռագրէ Բէքհորիայէն Թէ Անգլիացիները, կատարի ճամբամարտ մը եղաւ, պէրեկան ամրոց մը գրաւեր են Պոանֆորթի մօտ։ Ունեցեր են մէկ մեռեալ և երեք վիրաւոր։

ԲԱՐԻԶ.—Եւրոպական մամուլը անօգուտ կը նկատէ Լորտ Քիչէնէրի յայտարարութիւնը և խստիւ կը քննադատէ։

—Լա Հէյէն կը հեռագրեն Թէ հոլանտական կառավարութիւնը տէրութեանց կոչում պիտի ընէ Լորտ Քիչէնէրի յայտարարութեան դէմ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բէքինէն կը հեռագրեն Թէ անգլիական զինուորները գրաւեր են միջնադարեան ամրոցը։ Միւս տէրութիւնները կը բողոքեն։

ՀՈՄՊՈՒՐԳ.— Վալտէքսէ Մարէշալը հոս հասաւ։ ողջունուեցաւ Վիլհէլմ կայսեր կողմէ՝ որ դայն ողջագուրեց և յետոյ իր հետ դղեակը տարաւ, ուր մարէշալը ներկայացաւ կայսրուհիին և գահաժառանգ իշխանին։

ՆԱՒՈԼԻ.—Պ. Քրիսպի հոգեվարք է։ Հիշատակութիւնը դժուարացած ու վախճանը մօտալուտ է։

ՍՈՖԻԱ.— Փորթրիկին պատճառով ռուսական նաւաստիները այս գիշեր չկրցան ճամբայ ելլել Վարնայի նաւահանգիստէն։ Այսօր կէս օրէն ժամ մը առաջ մեկնեցաւ դէպ ի Պուրկաս։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Կոմբայն կը հեռագրեն Թէ Բոլոմպիայի զինուորները, պատերազմական նախարարին հրամանատարութեանը տակ, Վէնէսուէլա տարուեր են։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ խնամակալ Թագուհին Կարլոս Գ. պատուանշանի մեծ խաչը տուաւ Ֆէքիր փաշայի և Իգպալէի մեծ խաչը՝ Թիւնիսական Թագուհին ու Իզզէթ պէյերու։

ԲԱՐԻԶ.— Օրլէանի Հանրի իշխանին մարմինը Ֆրանսա պիտի փոխադրուի։ Սեպտեմբեր 15ին Բարիզ պիտի հասնի, ուր պիտի կատարուի յուղարկաւորութիւնը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Պրուսէլի օսմ. դեսպանատան խորհրդական անուանուեցաւ Մարսիլիոյ օսմ. ընդհ. հիւպատոս Մէյֆէտտին պէյ։ Հռոմի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանուեցաւ Պէրլինի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Ռէշատ պէյ, որուն յաջորդեց Բ. Դրան Թարգմանութեանց սենեակին քարտուղարներէն Ցուսա պէյ։

—Միրիմբրանի ասպետաց տրուեցաւ ՄինՓԷՓիքի նախկին կառավարիչ Մուսթաֆա Խալուսի էֆ.ի։ Սալիսէի ասպետաց՝ Տիտանիի գայմագամ Էմին Նուրի էֆ.ի և Զըմմարի գայմագամ Ցէհիմ պէյի։

—Սըվարի նահանգին Եըլտըզիլի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Նիքասարի գայմագամ Մէհմէտ Ցուսա պէյ, որուն յաջորդեց Եըլտըզիլի գայմագամ Բաշիտ էֆ.։

—Կալացի օսմ. ընդհանուր հիւպատոսարանին փոխ-հիւպատոս և քարտուղար անուանուեցաւ Աբիս էֆ., որ փոխանորդաբար կը վարէր այդ պաշտօնները։

—Պաղատի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Մուսուլի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Անվէտ Նազիմ էֆ., որուն յաջորդեց Պաղատի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Ապտուլբարիմ էֆ.։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ ոսմանեան նախարարութեան մէջ թուագրի օգնական Լուֆթի պէյի, Բաղաքապետութեան Հոգեւորին անդամ Անթաքիյամ Նասրուլլահ պէյի, Բ. Դրան խորհրդականներու սենեակին օգնականներէն Շահին ու Ահմէտ պէյերու, Կ. Պոլսոյ Թարամանլի Ընկերութեան անօրէն Պ. Բէքտրաքիսի, Իզմիրի Թաղապետութեան նախագահ Սաֆվէթ պէյի և ՌէՓիմայի կրթական ժողովին ու Կրէտէի գաղթականներու նպաստամատոյց յանձնաժողովին ՌէՓիմայի ճիւղին նախագահ Էսհէմ պէյի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ Օսմ. Պանքային Առանցի ճիւղին առաջին տնօրէն Պ. Ցիրանքեանի ու երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ երկրորդ տնօրէն Պ. Թորնէի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ Պուլուտերի կառավարիչ Մահմուտ Նեդիմ փաշայի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ Մէրսինի գաւառին թարգման Երուանդ էֆ.ի։

ԹՈՒՐԲԻԼ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ.— Սպանիոյ խնամակալ Թագուհին հրամանով արքունական Թուղուղչէն ընդուներ է Ֆէրիա ու Նասրը փաշաները, զոր Սէն-Սէպաստիէն առաքեցեր է։ Օսմ. պատուիրակները հոն խնամակալ-Թագուհիին ներկայանալով, յանձներ են Վեհ. Սուլթանին կողմէ Ալֆոնս Թագաւորին նուիրուած ականակալ իմիջակ պատուանշանը։ Իրիկուան, արքայական պալատն մէջ սեղան մը տրուեր է ի պատիւ օսմ. պատուիրակութեան։

ԲԱՐԻԶԻ օսմ. դեսպան Մուսիրիք պէյ վերերս ակամայութիւն մը ունեցեր է Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տելքասէի հետ։

ՈՒՐԲԱԹ օրը, Սէլամլըքի աղբղուլեանէն եռաքը, զբաղեցան մը պատաւուած էր կայս. պալատն հիւրանոցին մէջ։ Այդ շքասեղանին հրաւիրուեցան նաեւ Մէքէլէպուրնի դուքսը, դքսուհին ու հեռաւորդները, Ցունաստանի նախարարապետ Պ. Թէոտոքիսի կինը ու զաւակները, հելլենական դեսպանը ու հեռաւորդները։ Կայս. Թիկնեակ Աչմէտ Ալի փաշա հիւրամատաքի պաշտօն կը վարէր։

—Վեհ. Սուլթանը իմանալով Տիկին Թէոտոքիսի ներկայութիւնը, արարողութիւն Իպրահիմ պէյի մէջնորդ Իր մեծարանքները հաղորդել տուաւ անոր։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, հելլենական դեսպան Մաքրոկորդաթօ իշխանը, Ցունաստանի նախարարապետին կինը և հետեւորդները, կառքերով պատրաստուած էր կայս. պալատն հիւրանոցին մէջ։ Այդ շքասեղանին հրաւիրուեցան նաեւ Մէքէլէպուրնի դուքսը, դքսուհին ու հետեւորդները, Ցունաստանի նախարարապետ Պ. Թէոտոքիսի կինը ու զաւակները, հելլենական դեսպանը ու հետեւորդները։ Կայս. Թիկնեակ Աչմէտ Ալի փաշա հիւրամատաքի պաշտօն կը վարէր։

—Վեհ. Սուլթանը իմանալով Տիկին Թէոտոքիսի ներկայութիւնը, արարողութիւն Իպրահիմ պէյի մէջնորդ Իր մեծարանքները հաղորդել տուաւ անոր։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, հելլենական դեսպան Մաքրոկորդաթօ իշխանը, Ցունաստանի նախարարապետին կինը և հետեւորդները

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ բարեհորդմանց յանձնաժողովը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, որոշած է Կ. Պոլսոյ բոլոր նամակատանց մէջեւ քարթ-բոսթալներու փոխանակութիւն կատարել, ինչպէս կ'ըլլայ բաց պահարանի մէջ դրուած այցեատոմսերու, վաճառականներու ծանուցմանց համար եւ։ Այդ քարթ-բոսթալները՝ որոնք վարդագոյն թուղթի շինուած են կանոնաւոր գիրքերով ու զարդերով, ատսը փարա կ'արժեն, իսկ պատասխանը վճարուածները քսան փարա։ Առանց փոխանակութիւնը փութով կատարելու համար միջոցներ ձեռք առնուած են։ Նամակատուներու յանձնուած ժամն ալ պիտի նշանակուի այդ քարթ-բոսթալներուն վրայ, որոնց փոխանակութիւնը սկսած է։ Գաւառներուն մէջ ալ այդ որոշումը պիտի գործադրուի։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, մեայուն յանձնաժողով մը պիտի կազմուի՝ արժէքաւոր նամակներու, քարթ-բոսթալներու ու մանտատ-բոսթերու կանոնադիրներուն անթերի գործադրութեանը հսկելու և օսմ. թղթատարութիւնը կատարելագործելու վիճակի մը վերածելու համար։ Այդ յանձնաժողովը, որուն նախագահն է արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա, կը կազմեն ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Ֆուատ պէյ, եւմական նախարարութեան մէջթուպճի և հեռագրական ու թղթատարական ընդհանուր քնիչ Աթա պէյ, թղթատարական խորհրդական Հոնէ էֆ. և թղթատարական յանձնաժողովի ճիւղին նախագահի օգնական Ֆախրի պէյ։

—Էսկի Զագրիէի գետնին վրայ կառուցուելիք թղթատարական նոր պաշտօնարանին շինութեան յատուկ 30—40,000 ոսկիի գումարին հայթայթմանը համար կայս. Իրատէ մը հրամայած էր որ Բ. Դուռը որոշում մը առայ։ Եւմական նախարարութիւնը, ըստ այնմ եղած զեկոյցի մը պատասխանելով յայտարարեց իւրաքանչիւր պաշտօնատան թէ իր եմմատայոյին մէջ նշանակուած մասնաւոր հատոյցներէն հոգայ իրեն յատուկ այդ կարգի ծախքերը։ Այդ պատասխանը ընդունելի դատուելով, ըստ այնմ գրուեցաւ հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Քանի մը անգամ ծանուցուեցաւ թէ, կ'ըսէ Իզմայ, Պուլկարիոյ մէջ ապատակներու խումբերու պատկանող կոգդ մը չարագործներ զանազան անձերու սպառնական նամակներ կը ղրկեն ու դրամ կը պահանջեն։ Վարնայի մէջ վերջերս չորս հոգի ձերբակալուեր են՝ որոնք յարաբերութիւն ունին նոյն խումբերուն հետ։ Առանձ Խրիստով ու Սթաթէվ եղբայրներն են՝ որոնք իրենց արարքը խոստովանելէ զատ, ըսեր են նաեւ թէ վարսունէ աւելի ընկերներ ունին։ Վարնայի ոստիկանութիւնը քննութիւններ կը կատարէ միւսներն ալ ձերբակալելու համար։

—Սոֆիայի վաճառականներէն վասմանեալ Ռաֆայէլ Ֆարխի աղաքը, սնեալները նամակատուներէն սպառնական նամակ մը ստացեր են, որով կը պահանջեն 10,000 ֆր. յանձնել իրենց ներկայանալիք մարդու մը, ծանուցանելով որ հակառակ պարագային կեանքերնին վտանգի մէջ է։ դրամը տանելիք անձին նկարագիրն ալ որուած էր։ Այդ նամակը յանձնուեր է ոստիկանութեան։

—Սոֆիայի Նարոտնի Բրավա լրագիրը կ'ըսէ թէ եւմական նախարարութեան հաշիւները քննելու համար կազմուած յանձնաժողովը մեծամեծ դեղուներ երեւան հաներ է՝ եւմական նախկին նախարար Պ. Թէոտորովի կողմէ գործուած՝ Պ. Սթոյլովի նախարարութեան օրով։ Պ. Թէոտորով հիմա Ռուսիա կը գտնուի։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՀՆՈՒԹԻՒՆ.— Ապուրիէպիէն (Շարգէէ) կը գրեն թէ Ֆելլահ մը, Մաղուալ էլ-Հուբ գիւղին մօտ գտնուող փորած աւազ, դեբեղմանքար մը գտեր է կատարելագործ անաղարտ վիճակի մէջ։ զարդարուած է մարդու նկարներով և արձանագրութիւններով, որոնցմէ կը հասկցուի թէ Ուսարտ անուն վեհապետի մը կը վերաբերի։ Գտնիրէի թանգարանը ղրկուեր է։

ԿՐԻՏԷՅԻՆԵՐԸ.— Զեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց թէ Կ.Գէտէկլիները երբ Կ. Պոլսոյ մէջ բնակութիւն հաստատեն, պէտք է իրենց հաստատուած թաղին իմամին ու մուէթիրին իմմունիտէտ մը ցոյց տան թէ ուրիշ տեղ պիտի չերթան։ այդ գործողութենէն ետքը միայն օսմանիէ թէղրէրէսի պիտի տրուի անոնց։

ՏԱՍԱՆՈՐԴԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ.— Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեակը որոշեց տասանորդի կանոնագիրը զանազան լեզուներու թարգմանել ժողովուրդին հասկնալի կերպով, և ամէն կողմ ղրկել։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ միջեւ կնքուած առեւտրական դաշնագրութիւնը որուն կցուած են մաքսային սակացոյց մը և երկու յայտագիր, քանի մը օրէն պիտի ստորագրուի արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի և Կ. Պոլսոյ ռումանական դեսպան Պ. Կիքայի կողմէ։ Դաշնագրութիւնը, Վեհ. Սուլթանին ու Ռումանիոյ թագաւորին կողմէ վաւերացնելէ ետքը, անոր օրինակները պիտի փոխանակուին։ Դաշնագրութեան տրամադրութեանց համաձայն, Ռումանիոյ ապրանքները օսմ. երկրներու մէջ ամէնէն աւելի նպաստաւորեալ ազգերու տրամադրութիւնները պիտի վայելեն։ Ռումանիա ալ տարբ փոխարէն մեծ դեղշ մը պիտի ընէ օսմ. ապրանքներէն իր առած մաքսերէն։

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հանգստեան թոշակի անուանը մինչեւ հիմա ամէնէն քիչ ամասակն ստացողներէն կը՝ սկսէր վճարումը, բայց թոշակ ստացող այրիները ու որբերը մէկ քանի անգամ ներկայանալու պարտաւոր էին։ Նոր տնօրէն նուրի պէյ որոշեց որ ամէն օր անուսկին յանձնուած դրամները ցոյց առող հաշուեցուցակին մէջ նշանակուին ամսաթուշակ ստացողներուն նուններն ու թոշակ ստացողներուն անունները ու թոշակին քանակութիւնը։ յետոյ այդ հաշուեցուցակին վրայ «վերիլէ» (գրուի) գրբուելէ վերջը անկէ դուրս և ոչ մէկուն վճարում ըլլայ։

ՄԱՆԱՍԴԷՐԻ ռուսական հիւպատոսարանը քանի ոսկի տուեր է ի նպաստ Բէրլէրէի ողողեալներուն։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքական Փոխանորդը և առաջին քարտուղարը, ուրբաթ օրը այցելութիւն տալով Անգլիոյ դեսպանին, Գերմանիոյ գործակատարին և Ցունաստանի դեսպանին, Տ. Եռաքիմ Ս. Պատրիարքին անունով յաւակցութիւն յայտնեցին՝ Ֆրէտերիք մայր կայսրուհիին մահուանը առթիւ։

—Ցունաց Ս. Պատրիարքը քաղաքական ժողովի անդամ Ալեքսանդր Կանկոս էֆ.ի հետ, ուրբաթ օրը, այցելութիւն տուաւ կայս. անձնատան զօրաբանակին հրամանատար Բէուլի փաշայի։

—Պ. Բաւլի Սթէֆանովիչ հարիւրոսկի խոստացաւ Ֆէտէրի Պատրիարքարանին որոգայթութեան ծախքերուն համար։ Ցոյն կին մը որ անունը չի յայտներ, 100 ոսկի տուաւ նոյն նպատակով։

—Խապիւղ հաստատուած Անգլիացիներուն երէցը Տ. Կէյթս այցելութիւն տուաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին։

—Զանազան տեղերէ հրահանգ խնդրուեր է դատական նախարարութենէն թէ պատժական դատերու մէջ մեղադրելիները ու անոնց փոխանորդները ի՞նչ կերպով պէտք է դատուի։

Ռէժիի ընդհանուր տնօրէն Պ. Ռամպէր, կ'ըսէ Սեւրվէր, նոյն վարչութեան Վիէննայի յանձնաժողովին կողմէ Վիէննա հրաւիրուեր է՝ կարեւոր փոխառութեան մը խնդրովը զբաղելու համար։

ՄԵՏԱՔՍԻ հասոյթին այս տարուան նուազութիւնը առաջ եկած է օգտագործ խոնաւութենէն որ ընդհատ է խողոկներուն։

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ Կուլֆի Ընկերութեան նաւատեղ մը, ուրբաթ օրը, մաքսէն ապաստք փախցուցած միջոցին ձերբակալուեցաւ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներու վրայ ալիւրի և խոհանոցի գիները բարձրացան։

ՍԷՆ ԺՈՐԺ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.—Ճէյմսը Ռոշիա պատուհանին և Պ. Օսբիի «Տղոց պաշտպանութեան Ընկերութեան» նախագահ տ'Սբնու կոմսուհիին ղրկեցին կարեւոր գումարմը մը ի նպաստ Սէն-Ժորժի միջազգային հիւանդանոցին, որ աղքատ ազգ յատուկ է։

ՍԵՐՊԻՍՑ թագաւորը Մնլոյ պատուանշանին առաջին աստիճանը շնորհեց Կ. Պոլսոյ սերպական դեսպան Սավա Կրուիչ զօրավարին։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ ձեռնհաս պաշտօնարանին հարցուց թէ հանգստեան կոչուած զինուորական մը երբ օտար ծառայութեան մէջ մնայ, անոր թոշակը վճարելո՞ւ է թէ ոչ։ Զեռնհաս պաշտօնարանը պատասխանեց թէ առոց մասին պէտք է գործադրել քաղաքային պաշտօնեաներու յատուկ կանոնագրին արտադրութիւնը՝ այսինքն թէ երբ քաղաքային գործոն կամ հանգստեան կոչուած պաշտօնեայ մը, առանց կայս. Իրատէի օտար ծառայութեան մէջ մնայ, պաշտօնանկ կ'ըլլայ և երբ հանգստեան կոչուած է, թոշակէն կը զրկուի։

ՇՈՎԱՅԻՆ նախարարութիւնը որուն կարգիքը հարցուած էր Գարաքէոյի յիսմուլչի վրայ հանքագործ բանեցնելու մասին Նէմիզատէ Թահսին փաշայի խնդրած մենաշնորհին համար, պատասխանեց թէ այդ առաջարկութիւնը անընդունելի է, վասն զի կամուրջին վրայ կարելի չէ հանքագործ բանեցնել։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անդիական նաւաբեկին մէկ խումբը, կ'ըսեն Իզմիրի լրագրիները, երկու մասի բաժնուելով հինգշաբթի օրը մէկ մասը Շերա գացեր է և միւս մասն ալ Էմինոս։ Այս վերջինը երկու օր նոյն կղզին մնալէ ետքը Սէլանիկ պիտի երթայ և յետոյ միւս մասին հետ միանալով դէպի Մալթա ճամբայ պիտի ելլէ։

ԵԼՄԱՍԱԿԱՆ նախարարութիւնը, կայս. Իրատէին համաձայն, երբէկ սկսաւ վճարել կարօտ անձերու ամսաթոշակները։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ միջեւ կնքուած առեւտրական դաշնագրութիւնը որուն կցուած են մաքսային սակացոյց մը և երկու յայտագիր, քանի մը օրէն պիտի ստորագրուի արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի և Կ. Պոլսոյ ռումանական դեսպան Պ. Կիքայի կողմէ։ Դաշնագրութիւնը, Վեհ. Սուլթանին ու Ռումանիոյ թագաւորին կողմէ վաւերացնելէ ետքը, անոր օրինակները պիտի փոխանակուին։ Դաշնագրութեան տրամադրութեանց համաձայն, Ռումանիոյ ապրանքները օսմ. երկրներու մէջ ամէնէն աւելի նպաստաւորեալ ազգերու տրամադրութիւնները պիտի վայելեն։ Ռումանիա ալ տարբ փոխարէն մեծ դեղշ մը պիտի ընէ օսմ. ապրանքներէն իր առած մաքսերէն։

—Զանազան տեղերէ հրահանգ խնդրուեր է դատական նախարարութենէն թէ պատժական դատերու մէջ մեղադրելիները ու անոնց փոխանորդները ի՞նչ կերպով պէտք է գործադրել։

ՌԻԷՅԻ

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԹԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

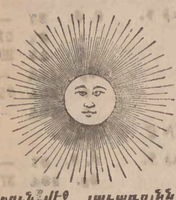

Այս սպեղանին, որուն բուժիչ արդիւնքները իսկապէս հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերը մինչ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Սուսլապէս կը բուժէ բոլոր մաքրային հիւանդութիւնները։ Իր աղդեցիկ դեղ կը գործածուի տղոց և չափահասներու աչքի բորբոքման և առհասարակ բորբոքման և խոցկեղի դէմ։ Կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր, ինչպէս նաև կեղերը (ulcères), պալարները (ցիպան), բորբոքումն ուռերը, ուռոյցը (tumeur), մաքրին դուրս տալը (éruption), խոյր (արանա), կուրծքի ցաւերը, ոտի դառնալը, մէջքի ցաւը, վիզը բռնուիլը, յօդացաւը, մկնացուցը (tic), յօդակապերու տկարութիւնը, կեղանկը (մաթիա), նմրումները, ճարտուրները, հերբուրտուրները, արիւնոտութիւնը, ցուրտին առաջ եկած ճարտուրները, վէրքերը, ուռած եւ սեւածիր ոչիները, մաքրախառ, մատնաշուրջը, վարդախի հետքերը, մաքրային հետքերը։

Մորթի այս հրաշալի չսպեղանին ոչի հիւանդութեանց և վէրքերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը դեղեցկացնէ մորթը։ Միշտ օգտակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ հետեւեալ հիւանդութեանց մէջ, երբ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել դանոնք։ հեղաթափութիւն (սպէրրան), օձացաւ (երլանիրգ), որիին (թէմբէլի) բորբոքիւն, վորը այսուվներ, կարմրութիւններ, ածելի վէրքեր եւն։ եւն։

Այս սպեղանին պէտք է գտնուի ամէն տան և նաեւերու մէջ։ Իւրաքանչիւր թիթեղ տուփին գինն է 3 շիլին 6 բէնս։ Այս սպեղանին յանձնարարութիւն ընողները պէտք է դիմեն ցամաքային Եւրոպայի միակ գործակալ Գ. Էսմընտ Քարուանայի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շիշլի Թրամուէյի գիծին կայարանին մօտ, կալաթա, Վոյլոտա փողոց, թիւ 95-96։

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՑՔ ՄԸ

Նիկար, աղաղուն, վատոյժ, հիւանդկոս տղաքը երբեք չէի պիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թոմպուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և դանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՏԱԼԻԷԼԻով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՏԱԼԻԷԼԻՆ և քանի ուտէր կը գլխնար, կ'ուժոնկար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորկապութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ոեւէ հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և շարունակեց ուտել ու զօրանալ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՏԱԼԻԷԼԻով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջալի երիտասարդներ եղան. հետեւաբար իր արտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՏԱԼԻԷԼԻով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնպարթ փողոց թ. 17
ՍԱՐԿԻՍԻՊ ԺԱՆՆԻ

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՏԱԼԻԷԼԻը կը ծախուի կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարանաներու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

26—26

Ա. ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿՆՆԱՏ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամերիկեան Միջազգային ընկ.ն
Հիմնադիր Լոնդոնի ապահովագրութեան
Յուրաքանչիւր յնւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բլիթիէ փողոց (Պուլվար տէ ղ'Իտալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին ԸՆԿ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութիւնն պատասխանատուութիւն է Մէկ Միլիարդ 359 Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնադրութիւնէ ի վեր 1845 տարեկան ապահովագրեալներու վճարուած մէկ միլիարդ 660 միլիոն։

Նիւ Եորքի ընդհանուր ապահովագրիչ (բոլոր) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրողց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրքերը։ Նիւ-Եորքի ապահովագրիչ առաջիկէ չէ բնաւ, և յանձնարեալներն սկսեալ կերաշխաւորէ որ մեր հետեւ. բնակութեան և համբարգութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագրիչ իրաւունք կու տայ ապրանքի գնահատութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կոնոսամենտներուն մէջ։ առաջին տարիներէն սկսեալ, ապահովագրողին համար իրաւունք անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու. ապահովագրեալ անձին ըլլան բոլոր մասնաճիւղերով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ գրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար գիմել առ.

Ցնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Հ. Օն. ՀՈՒՍԹՕՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ԳՈՆԷՆ-Գասուիրսակ
Ս. ՋՈՒՇԱՆԵԱՆ
192 Վոյլոտա փողոց Վէրթիս խան Գալատիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՛ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ՕՐԴԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԵՐԱ 396

(Նանկի գարեջրատան վրայի յարկը, ձիեր Զորուրեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաժանի գնաւոր ատամները մէկ անգամէն կը լրացնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պարտաւորութիւն չունի։

Նարահանումներ, նորոգութիւններ, ճարակներ և գիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յարմարեցնեն, դիմի ձեւատրութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն։

Բերանի հիւանդութիւններ կատարելապէս կը բուժուին նոր բուժարանի գիտութեամբ և ամենակատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ, առանց ցաւի։

Ց. Դ. Հիւանդները կրնան օրուան ալ (մինչեւ կէս գիշեր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդանոցը գալ։

Գնագիր — Գրաւոր գրագիր մասնաւոր ԲԱՆԱՆԻՆ !! 197

ՍԻՆ ԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները գլուխ անցէլ. զարմանալի տոկունութեամբ այն քան դանակուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400ի աւելի պատուոյ վկայական և շքագրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին ԲԵՐԱ, Շիրեկի համբարձ, Գալատա Սէրայի գիմաց։

ԶԱԼԱԹԱ Սիլկէր Խան, Թիւնէլին առաջ. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

ՍՏԱՄԲՈՒԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սիրասարեան գիմաց թիւ 13։

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՑՑ ՍԿԻԻՏԱՐԻ ՇՈՒՏԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջէն	Կամուրջէն Սկիւտար
ժ. Վ.	ժ. Վ.
11 30	11 —
12 —	11 20 Գուզկ.
12 30	11 50
1 —	12 20 «
1 30	1 20
2 30	1 50
3 —	2 20
3 30	2 50
4 —	3 20
4 40	3 50
5 —	4 20
5 30	4 50
6 —	5 20
6 30	5 50 Գէշիկեաշ
7 30	6 30 »
8 30	7 30
9 —	8 30
9 20	9 —
9 50	9 30
10 20	10 —
10 45	10 35 Իսկ. Գուզկ.
11 15	11 ուր. եւ կրնդկ.
12 5	11 20 Իսկ. Գուզկ.
	11 50 բացի սեր.եւ կրն.
	12 10

Սկիւտարէն Գէշիկեաշ
Առաւօտեան ժ. 1. 45է մինչեւ իրիկուան ժ. 12 ամէն կէս ժամը շրջեալ մը պիտի մեկնիր։

Գէշիկեաշէն Սկիւտար
Առաւօտեան ժ. 12էն մինչեւ իրիկուան 12 15 ամէն կէս ժամը շրջեալ մը պիտի մեկնիր։

Կառաքարձ շրջեցեալներու երթեւեկութիւնը

ժ. Վ.	Սկիւտարէն Ս ըքէճի
8 15	Գիտի հաղորդակցի Գապանաշ
4 45 »	» »
9 45 »	» »
11 —	Ուղղակի

	Օիրբէճիէն Սկիւտար
4 —	Գիտի հաղորդակցի Գապանաշ
5 30 »	» »
10 30 »	» »
11 30 »	» »

ժ. Վ.	Հաբէմ իսկէլէսիէն Կամուրջ
1 30	Գիտի հաղորդակցի Սալանգազ բացի կիր.
4 — »	» » » » ուր.
10 25 »	» » » » ուր.կիր.
11 20 »	» » »

	Կամուրջէն Սալանգազ
1 —	Գիտի հաղորդակցի Համ. իսկ. բացի կիր.
3 30 »	» » » » ուր. կիր.
10 10 »	» » » » » »
11 10 »	» » »

ԹՐԱՄԱՅ ԱԽԻԼՕԳԸ

ԱՐՔԱՅԻՆ ԿԱՐԳԻ ՍԱՊՈՆՆԵՐԻՎ

Ընդհանուր Հայտ. Դ. Գալաթայի Օտելատի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Գոզոս	1011	Մալմս	724	Գոզոպրես	186
Էլէրմս	3607	Գոնկս	2906	Գլասմոս	1695	Մարէնէս	2373	Մարգոս	1118
Անձէլս	1541	Գոբոս	895	Լիբրս	775	Մարգէլիս	1709	Տիրէնս	1775
Աքբասզադ	2877	Գիտոս	4211	Լիտանիս	1591	Միքրոսս	3557	Սիրիա	1183
Գասանս	1532	Տօմբնս	987	Լիկան	3720	Մալս	1057	Զէլոս	1205
Գոլոսիրս	1364	Տանս	2223	Լոքսաբս	3600	Մոնտէգլիս	1735	Բաբան	1323
Գրամս	1076	Գարս	1718	Հանմէրգ	595	Մարգիս	2419	Բ. Բէյրաղ	1548
Գրանս	341	Տիրանս	504	Խանս	3954	Նէրս	1083	Բոլոս	3337
Գրիֆիս	4481	Խարս	3436	Բաբանս	5540	Օնիս	4150	Բոլէնս	1470
Գէլոս	1671	Իլանսարս	1530	Ֆիլես	1030	Սնեմարս	4088	Բարդեսս	487
Գալիբրս	1237	Իզմարս	1241	Գիլես	1052	Սալիեանս	1535	Բէրգենս	2119
Գոսմէս	1244	Տիրս	954	Գոլարիս	2207	Ֆրանսիս	1687	Կարս	1914
Դարս	1094	Տինլանս	1828	Գոսմիս	1700	Բոլս	510	Զէլս	1589
Զիրանս	1739	Դամասկոս	349	Լէս	1053	Բիարիս	2329	Գանգրէս	2398
Սիսէրս	1834	Տրանսիլվանս	4582	Լէգհորնս	3272	Ռինիսլաս	1583	Մէտս	1850
Իլիս	2697	Գալիլէս	3080	Լիվերպուլ	1843	Բոլս	1813	Էրս	1300
Գոլոքսաս	4285	Գիրանս	1248	Լոքէնս	3191	Բոսէս	1789		

Թօնիս շրջենաւը, Նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հրէն հոս հասած է։

Իպրս շրջենաւը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հրէ և ամսոյս 16ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ Գրիգորիս Ս. ՀՐԷՇ ԳԻՆ ԲԷՔՕ
թիւ 22—24. Պէսէնգ Մեսիէ խան, Գալատիա 277

ՏՐԵՍ. ԼԻՍՍԱՆՍ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլ և Ուլսթեր գէմ ընդ. ընկերութիւն

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վերոնիքա	10500	Յուվենա	3500
Բոմէնեան	10500	Թեսալոնիկէ	3500
Գէորգիան	10500	Ցրտ.ք	3000
Լանքասսիան	9000	Էլենիքա	3500
Յիլատէլֆիա	9000	Աքսարէ	3500
Գոլոմիան	8000	Գիրնեան	3500
Ճորմոն	8000	Նեսուլգան	3500
Գասպենեան	8000	Էլլանիքէ	3500
Տիրենեան	8000	Լէսբոսեան	3000
Յունիանան	3700	Գրանս	93
Վանսենեան	3700	Բարդոս	90
Գլասգոյեան	3700	Լիբանան	50
Գանգեան	3500		

Աղրանքի տեղեկութիւն կը խնդրուի Լիվերպուլ՝ Ս. Ֆրանսիս Գրամ Ս. Ֆրանսիս Գրամ Ս. Ֆրանսիս Գրամ